KÕIGI MAADE PROLETAARLASED, ÜHINEGE!

TALLINNA POLÜTEHNIK

Nr. 23 (478)
XIX aastakäik

TALLINNA POLÜTEHNILISE INSTITUUDI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, ELKNÜ KOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄÄLEKANDJA.

Reedel, 23. juunil 1967

EESTI NSV ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMIS

Kauaaegse eduka teadusliku ja pedagoogilise tegevuse eest ning seoses viiekümnenda sünnipäevaga autasustas Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium 16. juunil Tallinna Polütehnilise Instituudi kateedrijuhatajat professor Ilmar Opikut Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi aukirjaga.

EKP Tallinna Linnakomitee VII pleenumilt

16. juunil toimus «Eesti Energia» saalis Eestimaa Kommunistliku Partei Tallinna Linnakomitee VII pleenum.

Pleenumile oli kutsutud Tallinna ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide ja samuti kõrgemate õppeasutuste ja teaduslike asutuste juhtivaid töötajaid, parteialgorganisatsioonide sekretäre ja teisi.

Pleenumist võtsid osa EKP Keskkomitee sekretär Karl Vaino ja EKP Keskkomitee teaduse ja kultuuri osakonna juhataja Gustav Sarri.

Pleenumi päevakorda võeti küsimused: «Noorte spetsialistide ettevalmistamisest Tallinna Polütehnilises Instituudis ja Tallinna Ed. Vilde nimelises Pedagoogilises Instituudis» ja informatsioon EKP Tallinna Linnakomitee IV pleenumi otsuse «Parteiorganisatsioonide ülesanded võitluses tööstustoodangu kvaliteedi parandamise eest» täitmisest.

EKP Tallinna Linnakomitee I sekretär Vaino Väljas andis esimeses küsimuses aruandeks sõna Tallinna Polütehnilise Instituudi rektorile professor doktor Agu Aarnale ja seejärel Tallinna Vilde-nim. Pedagoogilise Instituudi prorektorile, pedagoogikakandidaat Kaarel Kotsarile.

Ettekande läbiarutamisel võttis sõna üheksa seltsimeest.

* * *

Läbiarutatud küsimuses võttis EKP Tallinna Linnakomitee VII pleenum vastu otsuse. Selles dokumendis kohustatakse rektoreid A. Aarnat ja A. Koopi ning parteiorganisatsioonide sekretäre V. Maasikut ja H. Sikku kõrvaldama vastavalt Polütehnilises Instituudis ja Vilde-nim. Pedagoogilises Instituudis esinevad puudused noorte spetsialistide ettevalmistamisel. Dekanaatide, kateedrite, partei- ja ühiskondlike organisatsioonide peamine tähelepanu olgu suunatud sellele, et saavutada õpetamise ja kasvatamise paremat seostamist, õppeprotsessi täiustamist, ning et paraneks tulevaste spetsialistide poliitiline kasvatamine.

Erilist tähelepanu on tarvis osutada üliõpilaste kasvatamisele sotsialistliku internatsionalismi ja Nõukogude Liidu rahvaste vahelise sõpruse vaimus, ustavuse vaimus meie kodumaale ja Kommunistlikule Parteile, samuti tulevaste spetsialistide marksistlik-leninliku maailmavaate ja ideelise veendumuse kujundamisele.

Pleenumi otsus nõuab ka õppejõudude teadusliku ja kutsealase kvalifikatsiooni parandamist. Kõik õppejõud peavad paremini tundma õppima ja üldistama kõrgema kooli pedagoogika probleeme, teiste õppeasutuste sellealaseid häid kogemusi ja juurutama neid oma instituudis.

Instituutide rektoraate ja parteiorganisatsioone kohustatakse suurendama õppejõudude vastutust üliõpilaste poliitilisel kasvatamisel. On vaja rohkem tähelepanu osutada individuaalsele tööle akadeemilistes gruppides ja üliõpilaste ühiselamutes. Õppejõud peaksid dispuutide, küsimuste ja vastuste õhtute ning teiste ideelis-poliitiliste ürituste korraldamisest aktiivsemalt osa võtma.

Ühiskonnateaduste ja pedagoogikakateedrid peavad tarvitusele võtma abinõud marksismi-leninismi õpetamise taseme parandamiseks, seostama õppeprotsessi tihedamalt elu ja kommunistliku ülesehitustöö praktikaga ning saavutama, et revolutsioonilise teooria ideed iga üliõpilase sisemiseks veendumuseks muutuksid.

Pleenum kohustas partei rajoonikomiteesid suurendama instituutide parteiorganisatsioonide osa õppe- ja kasvatustöö, samuti teadusliku töö ülesannete lahendamisel. On vaja jätkata tööd ka paremate õppejõudude NLKP ridadesse vastuvõtmiseks. Tuleb tarvitusele võtta abinõud instituutide komsomoli- ja ametiühinguorganisatsioonide parteilise juhtimise tugevdamiseks.

EKP Tallinna Linnakomitee VII pleenumi otsuse lõpus öeldakse, et ELKNÜ Tallinna Linnakomiteel ja komsomoli rajoonikomiteedel on tarvis parandada instituutide komsomoliorganisatsioonide juhtimist, suurendada komsomoligruppide ja üliõpilaste ühiselamunõukogude osa kasvatustöös ja õppedistsipliini tugevdamisel.

TÖÖLE SAARTELE JA MANDRILE

Jaan Tombi nim. Kultuuripaleesse kogunes teisipäeval üliõpilasi Tallinnast, Tartust ja kaugemaltki. Askeldusi oli palju — küll tuli panna nimi siin või seal kirja, vastu võtta reisivarustus ja tööriided, kuulata mitmeid korraldusi.

sest tublisti suurem. Möödunud suvel käis Eesti kahel suuremal saarel töö kokku pooles tosinas paigas. Nüüd tuleb neid ainult Hiiumaale viis, üks rühm leiab tööd Vormsis, kaks kutsuti Torisse ja Kablisse Pärnumaale. Ehitusobjekte tuleb kokku üle neljakümne.

Käes maleva ja rühmade embleemid — nii sammuti 16. Oktoobri parki.

Teeleasujaid tervitasid, neile soovisid head tööindu ELKNÜ Keskkomitee sekretär Karl Adamson, Eesti NSV Kõrgema Kaarna, Tallinna trusti «Põllumajandusehitus» juhataja Kalju Hallik ja Kingissepa Mehhaniseeritud Ehituskolonni ülem Ole Tammo. Seejärel asuti autodele ja sõit töökohtadele algas.

Kuivastus võtsid saabujaid vastu kommunistlikud noored nendest Saaremaa majandeist, kus üliõpilased hakkavad ehitama. Leidis aset rõõmus kohtumismiiting.

Eesti Üliõpilasnoorsoo Ehitusmaleva komandöri ülesandeid täidab tänavu Tallinna Polütehnilise Instituudi üliõpilane Toomas Etverk, tema asetäitjateks on Einar Savisaar ja Ants Riesen Tartu Riiklikust Ülikoolist ja Meeri Internaatkooli õpetaja Arne Vahtra.

ANTS REBANE

Siin tehti ka tutvust kaugelt saabunutega. Tugev oli aplaus, kui endi tutvustamiseks tõusid püsti Pogos Manukjan, Salevel Sarkisjan, Gragja Babajan, Meružan Akopjan, Hamlet Torosjan, Vassil Vartanjan ja Mikael Markarjan Jerevanist. Tugevalt kostis ka käteplagin Lätist saabunud üliõpilastele ja veidi hiljem võeti kaugest Tadžikistanist saabunud noormehed Abdugaraf Nurullov, Ahmadzo Bobojev, Abdullo Razikov, Ismat Saidaminov, Mirzoahmad Mirzojev, Sodo Soimov ja Armirhon Rassulov tugevate käepigistustega vastu «Estonia» teatrihoone ees.

«Tallinna Polütehnikus» ühe numbri esikülglel ära trükitud kirjutise pealkirjaks oli pandud — «Ehitusmalevlased, eksamitele». Seal öeldi, et need üliõpilased, kes soovivad suvel kaasa lüüa ehitustöödel, peavad endid tavalisest tugevamini pingutama ja eksamid ning arvestused tegema ära juunikuu 20. päevaks.

Nüüd oli see päev kätte jõudnud. Arutati läbi kõik suviste töödega seotud küsimused ja ülesanded ja pandi selga maleva uhiuued hallid-rohelised vormirõivad. Käistelgi oli õmmeldud uuekujuline embleem. Tänavu kujuneb meie ehitusmaiev rahvaste sõpruse sümboliks, sest meile tuleb ehitama noori veel teistestki liiduvabariikidest ja ka Ungari Rahvavabariigist.

Ehitusrinne on tänavu mullu-

TAGANT RAJA

Carl Maria von Weberi nim. Dresdeni Konservatooriumi üliõpilased esitasid ooperi «Valge roos». Muusika lõ. ooperile üliõpilane Udo Zimmermann, libreto kirjutas tema vend Ingo. Hiljuti korraldas konservatoorium võistluse uute lau'uviiside loomiseks. Züriile esitati neljakümmend uut viisi. Kõige nooremaks autoriks oli keegi 13 aastane Dresdeni keskkooliõpilane.

* * *

Lõuna-Rumeenia linna Craiova uue koduloomuuseumi arvukateks külalisteks on kohalikud üliõpilased. Üheks huvi avamaks väljapanekuks on nende sõnul Galileo Galilei poolt 1638. aastal kirjutatud matemaatikaõpik. Külastajate tähelepanuobjektiks on ka marmorisse raiutud päikesekell.

* * *

Leipzigis korraldati suur näitus. Välja pandi 439 dissertatsiooni- ja diplomitööd ja teadusliku uurimistööd. Näitusel käis palju külastajaid.

Sõidame Badacsony

Tänavune suvi on Nõukogude Liidu üliõpilasele sündmustelt ja elamustelt erakordne nagu tänavune juubeliaastagi.

Töösemestrist võtab ehitusmalevate ridades osa juba 100 000 üliõpilast. Töötatakse Kasahstanis, Siberis, kohalikel objektidel ja välismaal. Oktoobrirevolutsiooni 50. aastapäeva nim. Üleliiduline Üliõpilasehitusrühm on valmis tegudeks. Teod saavad olema tublid ja rõõmustavad — selles ei kahtle keegi.

Nõukogude Liit vahetab tänavu sotsialismimaadega üliõpilasehitusrühmade näol 1900 üliõpilast. Vahetus on valuutavaba ja selle korraldajaiks on ÜLKNÜ Keskkomitee ja NSV Liidu Kõrgema- ja Kesk-eriharidusе Ministeeriumi vastavad osakonnad. Sõit toimub noorsoo turismiorganisatsiooni «Sputnik» raames.

Taoline üliõpilasrühmade vahetus aitab igati kaasa sotsialismimaade ja meie üliõpilaste vahelise asjaliku ja sõbraliku õhkkonna loomisele. Kui ütelda mõne sõnaga, siis lausuksime — janduse saavutuste, ühiskondlik-poliitilise elu ja teiste elu-olu külgedega. Taoliste sidemete jätkamist tulevikus toetab ÜLKNÜ Keskkomitee ja me arvame, et ka kogu üliõpilaskond. Soovitatakse sõprussidemete arendamist ka mitmete teiste vormide näol.

Meie 20-liikmeline üliõpilasgrupp sõidab Ungari Kommunistliku Noorsooliidu Keskkomitee noorsootöölaagrisse Badacsony. Kandidaadid on juba valitud. Nad tutvuvad Ungari kohta käivate materjalidega ja valmistavad madjaritele meiepoolset üllatust.

Nüüd Badacsony ehituslaagrist. Laager asub Balatoni kaldal plaaži kõrval ja on organiseeritud ainult noormeeste jaoks. Välismaa ja ungari üliõpilased on jaotatud 10-liikmelisteks brigaadideks. Nad elavad koos ja moodustavad ühe lüli. Lüli esimees esindab lüli laagri nõukogus. Nõukogu on üliõpilaste omavalitsuse organ ja töötab tihedalt koos laagri juhtkonnaga.

Ametis ollakse Badacsony — Badacsonyfördemici raudteellini rekonstrueerimistöödel. Meie seni on meie internatsionaalsed sidemed olnud veidi liialt teoreetilise kallakuga, edaspidi saavad nad praktilisema tegevusjuhise.

Taoline vahetus võimaldab tutvustada teineteist rahvamaühine töö aitab tõsta liiklemiskiirust antud lõigus tunnis 60—80 km-tn. Tööpäeva pikkus on 6 tundi. Puhkepäev on pühapäev. Seega jääb «laagrilastel» küllat palju aega vabaks tegutsemiseks. Elatakse telkides. Laager on varustatud vastavate erihoonetega. Toitu saab neli korda päevas.

Sel ajal kui meie üliõpilased Ungaris viibivad, on seal tavaliselt soojad ilusad ilmad. Laager on varustatud kultuuri- ja sporditarvetega. Seal on käepärast raadioaparaadid, televiisorid, raamatukogu, ajalehed, mängud, spordiväljakud ja spordiinventar. Mitmesuguste eriilmeliste ürituste läbiviimise teel tutvuvad eri maade üliõpilased teineteise elu kõigi külgedega. Pärast edukat tööd ehituslaagris toimub 10-päevane turismireis mööda Ungarit. See oleks lühidalt kõik meie üliõpilaste tulevasest elust-olust Ungaris.

Tallinnast asume teele 12. juulil ja tagasi jõuame orienteeruvalt 28. augustil. Juuni a'gul jõudis Ungari Rahvavabariigist tagasi EÜE ' kolmeliikmeline esindus, kes täpsustas Ungari KNL-i Keskkomiteega edasise tegevusjuhise. Nüüd pole enam muud üle jäänud kui reisikotid valmis panna.

«Tallinna Polütehnikule» lubame saata pustamaalt Ungarist uudiseid oma elust, tagasi jõudes pajatame kõigest juba pikemalt.

EÜE UNGARI RÜHMA STAAP.

Preemiad paremate tööde autoreile

Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni 50. aastapäevale pühendatud üleliidulise ühiskonnateaduste alase üliõpilastööde konkursi vabariiklikul etapil sai autasude osaliseks rida Tallinna Polütehnilise Instituudi üliõpilasi.

Teise preemia (35 rubla) sai majandusteaduskonna üliõpilane Ragnar Uritam töö «Tallinna kirikuskäijate demograafiline koosseis ja ateistliku kasvatustöö organiseerimine» eest.

Kolmanda preemia (25 rubla) sai majandusteaduskonna üliõpilane Rauha Pevgunen töö «Soome väliskaubandus» eest.

Tõsteti esile järgmised teaduslike tööde autorid: mehaanikateaduskonna üliõpilane Urmas Asi (töö «Max Planck ja religioon»), kaugõppeteaduskonna üliõpilane Vassili Jevstratovski («Töö teaduslik organiseerimine tööstusettevõtetes»), ja õhtuse teaduskonna üliõpilane Mihhail Ottmaa (töö «Mõningad probleemid elementaarosakeste füüsikast»).

Esile tõsteti ka TPI ateismiklubi «Atheos» aktiivne tegevus üliõpilaste teadusliku töö edendamisel.

Aktiivse ja viljaka tegevuse eest üliõpilaste teaduslike tööde juhendamisel avaldati tänu TPI filosoofia kateedri dotsendi kohustetäitjale Kuulo Vimmsaarele.

SIIT JA SEALT

Teel tööle nägi 23-aastane Nadine Wiseman oma kodulinnas Salt Lake Citys (Ameerika Ühendriikides) tänava ääres kaunilt kujundatud silti: «Nadine, ma armastan Sind. Tahad Sa minuga abielluda? Garth.» Nadine vaatas seda silti kaks nädalat ja andis siis vastuse. Ta kirjutas samale sildile hoopis väiksemas kirjas «Jah». Varsti järgnesid pulmad. Tema abikaasaks sai 31-aastane apteeker Garth Heiner.

* * *

Kui 53-aastane Londoni elanik Bill Martin võitis jalgpallivõistlustel suurema rahasumma, muutus ta koheselt rõõmust või üllatusest keeletuks. Tervelt üle nädala pidi ta viibima haiglas, enne kui tal kõnevõime tagasi tuli.

Pooljuhtide ringist

On möödunud aasta sellest, kui pooljuhtide ring endasi «Tallinna Polütehniku» veergudel esmakordselt märku andis. Selle aja jooksul on mõndagi huvitav-kasulikku ja õpetlikku korda saadetud — ehitatud seadmeid pooljuhtide üliõpilaslaboratooriumile, peetud koosolekuid, diskuteeritud, tehtud külaskäike, et õppida ise ja tutvustada end nooremate — peatsetele üliõpilaskandidaatidele.

Sügisel korraldas ring oma esimese suurürituse. Kutsuti PIKO-sse kokku kõik elektroonika erimaterjalide tehnoloogia eriala üliõpilased, vesteldi olevikust ja tulevikust. Siin said ka esimese kursuse üliõpilased teada, mis neid ees ootab. «Rebased» löödi «pooljuhmideks» transistorikujulise kaabuga. Huvitav oli füüsikasektori juhataja Endel Lippmaa vestlus pooljuhtivusest looduses. Probleem ärataas poleemikat ja otsustasime rääkida selle üle veel kord. Järgnev diskussioon Endel Lippmaaga kujunes aasta kõige huvitavamaks ürituseks. Meile näidati ka praktiliselt, missuguste ootamatustega tuleb teadlastel kohtuda. Endel Lippmaa andis meile lahendada skeemi saladuse — kuidas hargnemata ahelas on võimalik kahe lülitiga kahte valgustuslampi «eraldi» süüdata ja kustutada. Pooleteisetunnilise nuputamise järgi siiski küsimus lahendati.

Väga õpetlik oli dots. Ado Köstneri vestlus biokeemiast ja geneetikast. Ringi esimest aastapäeva tähistasime kolmepäevase seminar-laagriga ühes suuremas talumajas. Laager oli heaks puhkuseks neile, kes olid ringis tublit tööd teinud. Tublisid on aga meil palju — kõige paremaid ei oskagi nagu nimetada. Teise kursuse üliõpilased Uku Pihlak, Tõnu Velmer ja Kait Kõverik töötasid hoolega Heiti Aarna juhendamisel. Nüüd on neil tulevase pooljuhtide üliõpilaslaboratooriumi jaoks valmis pooljuhtkilede valmistamise seadeldis. Praegu töötavad nad ruumiliste faasidiagrammide konstrueerimisel, mis on ühtlasi tarvilikuks õppevahendiks kolmanda ja neljanda kursuse üliõpilastele. Vanemate kursuste üliõpilastele on ring andnud kasulikke teadmisi erialaste kursusetööde tegemiseks.

Meie õppeasutuse XXI üliõpilaste teaduslikul konverentsil esines ring omaette alasektsioonina, olgugi et ainult kolme ettekandega. Kaks tööd aga kanti ette Gruusia Polütehnilise Instituudi üliõpilaste konverentsil.

Tõsi, pooljuhtide ring ei ole suutnud täita kõiki oma ülesandeid ja rakendada tööle kõiki liikmeid. Väärt on aga see üritus, mis seob ühe eriala üliõpilasi teaduse nimel. Mööduvast õppeaastast jäi nii mõnelegi meelde midagi kasulik-õpetlikku, mis sai heaks eeskujuks, oli see siis Märt Nõgese referatiivne ettekanne orgaanilistest pooljuhtidest või mõni muu uurimuslik töö. Peaasi on aga see, et meie ringi liikmed usuvad nüüd, et on võimalik korda saata ühteist, kui on nähtud, millega tegelevad sama ala huvilised Kiievis, Riias ja Tartus.

Tulevaks aastaks on meil esimese üritusena kavatsusel kvantmehaanika õhtu. Tahaksime ka dots. Ustus Aguriga vestelda futuroloogia probleemide üle.

Vahel räägime taga meie ringi teaduslikku juhendajat dots. Jüri Varvast nagu üliõpilased õppejõude ikka. Aga 99% positiivsest küljest. Kunagi ei suru ta meile midagi peale, aga alati on hea nõuga abiks, kui me enam oma jõududega toime ei tule.

ANTS LÕHMUS,
KP-61

ÕPPERÜHM KP-61

Toimetaja palus rääkida sellest, miks ja mismoodi meie rühm parima õpperühma tiitli teenis.

Väga lihtsalt. Midagi imelikku selles ei ole, sest võistlusjuhendi kohaselt pidi keegi saama parimaks. Tingimustes polnud ju öeldud, et väärilise puudumisel jäetakse parim välja kuulutamata. Meie arvame, et kui oleks see lause seal sees olnud, siis poleks meil taolise aruandmisega tegemist. Seega pidi keegi olema parim ja juhtusime meie. Aga sinnapoole püüdsime. Näiteks niimoodi — dekanaat vaatas, et puudumistega väga üle piiri ei mindud ja hinded olid korras. Vaevalt oleks meid «puudutatud». Rühma aktiiv aga ise otsustas mõnda meest puudutada — see tuli vist küll eestlase kadedast vaimust, et kui mina istun loengul, siis istugu seal sõber ka. Nii saadeti kaasüliõpilane dekanaati aru andma. Natuke vist mõjus kah. Märki ja märgist möödalaskmisi on paljudel. Sõna otseses mõttes tegelevad sellega küll ainult Malle vibuga lasketiirus ja Aare kaheraudsega metsas. Kaja sihib palliga korvirõngasse. Eksamitel on täpsem viit saama Ann, kes vaid ühe korra kõigist seni tehtud 32 eksamist on neljale vääratanud ja seda «rebasena». Paljudel on eesmärgiks leida huvitavat ÜTÜ tööst.

Üldse on aga praegu väga halb aeg ennast kiita. See tekitab eelarvamuse ja mõnigi õppejõud võib pettuda. Parem teeme eksamid ära ja siis võib ka enda kulul lubada nalja teha. Kas või meie instituudi ajalehes.

Seniks aga soovime kõigile tulevastele kaaskonkurentidele head põrumist!

Saadud preemia eest loome sünnipäevade fondi.

MAI KADAK

Uurimisobjekt — instituut

Leningradi Polütehnilise Instituudi ajalehes «Politehnik» hakati tegema kokkuvõtteid läbiviidud sotsioloogilistest uurimustest. Ankeet-küsitlusele vastas 900 üliõpilast esimeselt neljalt kursuselt. Avaldame mõned huvitavamad küsimused ja vastused neile.

Küsimusele, miks nad tulid instituuti õppima, tõi 42,3 protsenti põhjenduseks soovi omandada kõrgem haridus, 34,5% huvi valitud eriala vastu. Järgnesid sellised tegurid, nagu perekonna traditsioonid, endise õpetaja ja sõprade soovitused ja vajadus omandada erialast kõrgemat haridust.

Instituudis korraldatavaist üritustest peavad nad kasulikemaiks üritusi õppeasutuse klubis, kohtumisi kunstimeistritega, ühiskonnateaduste kabineti tööd.

Enesetäiendamise allikaist peavad LPI üliõpilased tähtsamaiks ajakirjandust, kino, televisiooni, vestlusi sõprade ja tuttavatega.

Vabal ajal eelistavad üliõpilased külastada sõpru ja tuttavaid, lugeda ilukirjandust. 26,5 protsenti üliõpilasi aga kinnitavad, et nad lihtsalt puhkavad ega tee mitte midagi.

Eraldi küsimusena võeti ankeeti tantsuõhtute külastamine. Vastustest nähtub, et 3,78% küsitletuist tantsib iga päev, 9,72% kord nädalas, 16,47% kord kuus ja 26,46% ei tunne üldse huvi selle vaba aja veetmise vormi vastu.

Õnnelikuks eluks vajalikud komponendid järjestusid ankeedivastustes nii: armastatud, ühiskonnale kasu toov töö, edu loomingulises töös, õpinguis, spordis; õnn isiklikus elus; veendumus kaasaegse ühiskonna tõdede õigsuses.

Reisikirjad „TÕUSVA PÄIKESE" maalt

BORIS TAMM

(Järg)

TRANSPORT LINNAS JA LINNA TAGA

Tingituna nii Tokio kui ka teiste linnade suurest territooriumist on jalgsi käimine väga väsitav ja aegaviitev. Appi tuleb linnatransport. Eksootilist rikšat kohtab harva. Rikšad tulevad tänavale ainult õhtul ja ka ainult selleks, et ringi sõidutada turiste. Linnatranspordi liigid on põhiliselt samad, mis teistegi maade suurlinnades. Erinevus seisneb ainult selles, et tänavad on väga kitsad ja autode vool seetõttu tihedam. Auto keskmine liikumiskiirus tänaval on 20—25 kilomeetrit tunnis. Saab sõita ka kiiremini, kasutada teise-kolmanda majakorruse kõrgusele betoonpostidele ehitatud magistraalteid. Nende magistraalide kasutamise eest tuleb maksta 100—300 jeeni, sest need on erateed. Maksta tuleb ka auto seismise eest parkimisplatsil, sest ka need on eraomanduseks.

Kuigi Tokios on väga palju autosid, on jalakäijaid siiski rohkem. Nende elu ei ole kerge. Ühel tänavaristil rippuvalt tabloolt lugesime, et eelmisel päeval oli liiklusõnnetustes vigastada saanud 252 ja surma 4 inimest. Need arvud manitsevad olema ettevaatlikud. Autojuhid ja jalakäijad, need Tallinna mõiste järgi antipoodid, on vastastikuselt väga viisakad. Autojuht ei soorita rohelise tule all paremat pööret enne, kui kõik jalakäijad on tänava ületanud. Jalakäijad omakorda punase tulega sõiduteele ei astu. Küll oleks rõõmus maksab sõltuvalt vahemaa pikkusest.

Suuruselt teine Budha kuju Jaapanis

sm. H. Taidre, kui niisugune kord valitseks ka Tallinnas!

Tokios on viis metrooliini. Nendest 4 on eraliinid. Metroojaamad on lihtsad ja umbsed. Tipptundidel on sõitjaid nii palju, et metroojaamades töötavad spetsiaalsed abilised, kes reisijaid vagunitesse tuubivad: «Üks, kaks ja korraga.» Sõit metrool

Linnade vahel kurseerivad bussid ja rongid. Bussiliiklus, tingituna maanteede suurest koormusest, on aeglane. Bussi juhtimine on nii keeruline ülesanne, et bussijuhil on abi — harilikult noor ja nägus tütarlaps. Kui buss kõrvalteele või ringi keerama hakkab, lipsab ta masinast välja, peatab liikluse ja annab juhile vilega märku.

Rongid sõidavad ülikiiresti. Osakast Tokiosse sõitsime superekspressil, mille keskmine tunnikiirus oli 200 kilomeetrit.

Välismaailmaga seob Jaapanit laevaühendus. Laevu ehitatakse Jaapanis palju. Jaapani laevaehitus annab praegu umbes 40% kogu maailma uute laevade üldtonnaažist. 150 000-tonnise veeväljasurvega tankerid ei ole siin enam haruldus. Lähemal ajal kavatseb Jaapan ületada maailma 500 000-tonniste tankeritega. Projekteeritakse aga veelgi suuremaid laevu.

TEENINDAMINE JA SELLE KULTUUR

Teenindamine — service on hästi organiseeritud. Pikka ooteaega restoranides või sööklates ei ole. Teenindav personal on abivalmis ja tähelepanelik. Idamaadele tüüpilist kaupade kaelamäärimist te kaupluses ei kohta. Kaubad on kõik välja pandud, võite nendes sorida ja endale meelepärast eset valida. Kui müüja märkab, et te teda vajate, tuleb ta appi. Õhtuti, enne kaubamaja sulgemist rivistuvad selle ukse juurde 6—8 müüjannat, kes teid sügava kummarduse ja heade soovidega uksest välja saadavad.

Jootrahasid Jaapanis ei tunta. Nende andmist loetakse inimväärikuse alandamiseks. Tagasiantud peenraha ei ole kombeks üle lugeda, sest siis kahtlustaksite te teist inimest petmises. See haavaks teda. Ausust aga hinnatakse Jaapanis ülekõige. Meie ringsõidu jooksul ei tulnud meil tõepoolest kahtlema hakata jaapanlaste aususes. See, et Tokios on tuhandeid gangstereid (seda kinnitab politseiamet), ei peegelda jaapani rahva moraalset palet.

Tahtmatult tekkis meil küsimus — millest on tingitud nii kõrge teenindamiskultuur. Üheks põhjuseks on kindlasti jaapanlasele omane viisakus ja külalislahkus. Teiseks see, et seal ei ole avalduste ja kaebuste raamatut. Jaajah — niisugust raamatut ei ole vaja. Kui te kaebate peremehele, et ettekandja või müüja ei olnud teie suhtes tähelepanelik, siis peremees kihutab ta töölt minema. Uut töökohta leida ei ole aga sugugi kerge.

TEMPLID JA LOSSID

Kõige rohkem näidati meile Jaapanis templeid ja losse. Hakkasime isegi vahepeal nagu natuke nurisema. Siis tuli aga meelde, et ka Tallinnas ja Moskvas näidatakse turistidele eelkõige just arhitektuurilisi mälestusmärke (Leningradist rääkimata). Tuli meelde ja me rahunesime. Pealegi andis iga templi või lossi külastamine midagi uut. Mitte ainult jaapani ehituskunsti ajaloo tundmaõppimise, vaid ka jaapani elulaadi mõistmise seisukohalt.

Kõik templid, mida me külastasime, olid tegutsevad pühakojad. Kuid templites segunes kaugetesse aegadesse ulatuv religioossus ja müstitsism tänapäeva elulaadi ja asjalikkusega. Viirukihõnguses templialtaris palusid vaimulikud oma traditsioonilistes rüüdes päev läbi jumalat. Nägime ka pesueht templitantsu. Tänavalt sisseastuvad jaapanlased kulutasid aga jumala palumiseks paar sekundit. Mõne jeeni heitmine korjanduskarpi, paar käteplaksutust ja ühekorrane sügav kummardus moodustas kogu jumalapalumise tseremoonia. Mõni samm altarist eemal algasid kaubaread, kust võis osta nii suveniire kui ka tarbeesemeid. Mitme sajandi vanustes templites ilutsesid kiretad automaadid — lase rahamünt sisse ja kuuled valjuhääldajast templi ajaloo.

Kuna Jaapan kuni 1867. a Meidzi revolutsioonini oli välismaailmast isoleeritud ja teiste maadega sõdasid ei pidanud, siis ehitati ka lossid erilaadselt. Nendel puuduvad Euroopa lossidele omased kõrged müürid ja kaitsevallid. Võitlesid ja võistlesid feodaalid omavahel ja mitte ainult relvadega, vaid ka sellega, kes oskab ehitada toredama lossi. Ehitati Jaapanis peamiselt puidust. Sellepärast ei ole üksikud lossiehitused ka eriti suured. Kuid neid on palju ja nad on väga nägusad. Jaapanis armastatakse väga loodust. Lossidepargid on imekaunid. Nendes liigub ringi kodustatud hirvi, tiigid kubisevad värvirikkaist karpkaladest.

Templeid ja losse hooldatakse hästi. Nähtavasti sellepärast ongi siin säilinud maailma vanimad puitehitused.

(Järgneb)

KAKS VÄITEKIRJA

16. juunil kaitsesid oma väitekirju TPI Nõukogu ees kaks Tallinna Polütehnilise Instituudi assistenti — Malle Paalmann graafika kateedrist ja Lennart Sasi arhitektuuri kateedrist. Väitekirjade teemadeks olid

M. Paalmannil «Kooliruumi soojusolukorra olenevus välispiiretest» ja L. Sasil «Kooliruumi soojusolukorra olenevus küttekehade soojakiirgusest». Töid juhendas Eesti NSV teeneline teadlane, Eesti NSV TA korrespondentliige, tehnikadoktor professor Leo Jürgenson.

Tööde aktuaalsust näitab asjaolu, et viimasel ajal on Tallinna koolides külmetushaiguste esinemissagedus järjest suurenenud võrreldes teiste haigustega. Nimetatud kaks uurimust moodustasid ühe kompleksi ja nende väärtust suurendab veelgi Tallinna Epidemioloogia, Mikrobioloogia ja Hügieeni Teadusliku Uurimise Instituudi Koolihügieeni laboratooriumi töötajate poolt samaaegselt teostatud kooliõpilaste tervisliku seisundi uurimine.

Tööde autorid töötasid välja mõõtemetoodika ja aparatuuri klassiruumide soojusolukorra uurimiseks, millest tuleb eriti esile tõsta L. Sasi poolt konstrueeritud radiomeetrit soojakiirguse mõõtmiseks. Teatavasti määravad ruumi tervislikkuse peamiselt kiirgustingimused, mille määramiseks on vähe üksnes õhu termomeetrist.

Tööde tulemused näitasid, et enamikus uuritud koolidest on klassiruumide soojusolukord õpilastele ebasoodus, seda eriti akende all istuvate õpilaste jaoks. Külma talveilmaga, kui radiaatorid on kuumaks köetud,

jahtub õpilase aknapoolne külg ülaltpoolt akna suunas, altpoolt aga saab intensiivset soojakiirgust radiaatorilt. Sellistes tingimustes ei suuda õpilase termoregulatsiooni mehhanism funktsioneerida ja õpilane haigestub. Kooliarstide andmetel haigestusid välisseinte ääres istuvad õpilased 2—3 korda sagedamini külmetushaigustesse kui ruumi sügavuses istuvad õpilased.

Olukorra parandamiseks tuleks klassiruumides kasutada kolmekordseid aknaid, mis võimaldaks radiaatorite temperatuuri alandada. Soovitati kasutada ka žalusiisid õpilaste varjamiseks otsese päikesepaiste eest kevadeti ja sügiseti.

Mõlemale autorile omistati TPI Nõukogu poolt tehnikakandidaadi teaduslik kraad.

Inprodmaš-67

ANDRES TALVARI

Möödunud kuul toimus Moskvas järjekordne, arvult viies rahvusvaheline näitus «Inprodmaš-67». Näitus oli pühendatud teaduse ja tehnika viimastele saavutustele tootmisprotsesside mehhaniseerimisel ja automatiseerimisel toiduainetööstuses ja kaubanduses. Kahekümnes paviljonis demonstreerisid 22 riigi organisatsioonid ja firmad uusimaid seadmeid ning aparaate, mis tagavad paljude tehnoloogiliste protsesside mehhaniseerimise ning automatiseerimise liha-, piima- ja kalasaaduste, samuti suhkru, rasvade, konservide, kombineeritud söötade jm. tootmisel.

Demonstreeriti NSV Liidu, Bulgaaria, Ungari, Saksa DV, Tšehhoslovakkia ja Jugoslaavia ettevõtetes valmistatud uusimaid seadmeid.

Hulgaliselt olid saatnud eksponaate Austria, Inglismaa, Belgia, Taani, Itaalia, Hollandi, Ameerika Ühendriikide, Prantsusmaa, Soome, Saksa FV, Rootsi, Jaapani ja teiste maade firmad.

Näituse avapäev langes ühte NSV Liidule pühendatud päevaga (traditsiooniliselt on igale maale pühendatud «oma päev»).

Nõukogude Liidu eksponaadid hõlmasid tunduva osa sellest rahvusvahelisest näitusest. Paviljonides võis näha eksponaate, mis kujutasid endast tsehhe, tehnoloogilisi liine ja kogu tervet tootmisprotsessi. Meie maa paviljonis oli eksponeeritud üle 300 mitmesuguse sordi kaasaegselt pakitud toiduaineid: delikatess-kalad, liha- ja piimakonservid, kondiitrisaadused, veinid jm. tooted. Samas ja kõrvalpaviljonides (Nõukogude Liidul üldse on 3 paviljoni) oli eksponeeritud tehnika, mis toodab kõiki neid saadusi. Nõukogude paviljonides olid viinerite ja pelmeenide, suhkru ja juustu, õli ja kohupiima, kompvekkide ja veinide tootmisliinid. Huvipakkuv oli kulinaar-automaat, mis valmistab tuntud vene rahvustoitu — pelmeene. Tunnisest toodangust jätkub 2000 inimese toitmiseks (400 kg tunnis). Masinat demonstreeriti töötingimustes. Sellist automaati võib kohata ka paljudes välisriikides — Austraalias, Iraanis, Jaapanis, Poolas, Ungaris ja Rumeenias.

Kaunase masinaehitajad demonstreerisid maailma maitsvaima jäätise tootmisliini. Automaadi toodang on kuni 300 kg jäätist tunnis.

Eksponaadi nr. 1 nimetuse sai viinerite tootmise automaatliin. Täielikult automatiseeritud liini tootlikkus on 500 kg viinereid tunnis.

Maailma parimate taseme ületab Nõukogude Liidu iiriste pakkemasin A2-ŠIP: «välgukiirusel» töötav masin pakib maiasmokkadele 800—1000 iirist minutis!

Likööri- ja viinatoodete villimisliinil pole vaja ühtegi inimest — pneumaatilised haarajad võtavad kastidest taara, suunavad pesumasinasse, sealt villimisautomaati, edasi korkimine, etikettimine, kontroll — ja pudelid on jällegi kastides, nüüd juba täidetult oodates avajaid!

Paviljonides oli eksponeeritud hulgaliselt kaubanduses töötavaid automaate — gaseeritud vee, kuumade jookide, piimatoodete, veini, õlle, mahlade, kompvekkide, paberosside jms. müümiseks.

Väiseksponaatide hulgas oli huvipakkuvaim suhkrutööstuses kasutatav agregaat, mis võimaldab mehhaniseerida selliseid raskeid ja töömahukaid operatsioone nagu suhkrupeetide mahalaadimine autodelt ja nende ettevalmistamine edasiseks töötlemiseks. Taoliste agregaatide rakendamine meie suhkrutööstustesse vabastaks töölt üle 150 000 töölise ja annaks 20 miljonit rubla ökonoomiat.

(Järgneb.)

Aspirantide töömailt

Tallinna Polütehnilise Instituudi orgaaniliste ainete tehnoloogia kateedri aspirant Peep Christjanson kõneles oma töost:

«Nagu teada, omavad tehnikas järjest suuremat tähtsust mitmesugused liimvaigud. Pidevalt suureneb liimitud konstruktsioonide kasutamine ehituses ja masinaehituses ning samuti mitmesuguste kattematerjalide liimimine.

Rida aastaid tagasi alustati TPI-s uurimistöid liimvaikude sünteesiks ka meie kohalikust toorainest — põlevkivifenoolidest. Praegu on nimetatud liimvaigud üldnimetuse DFK all leidnud laialdast praktilist kasutamist tänu headele liimivatele omadustele ja ilmastikukindlusele.

Minu töö teema on otseseks jätkuks nimetatud uurimistele. Töös püüan lahendada rida küsimusi, nagu nende liimvaikude reaktsiooni mehhanismi selgitamine ning nende koostise ja omaduste modifitseerimine vastavalt järjest kasvavatele nõudmistele. On läinud korda leida praktiline lahendus liimvaikude DFK liimimisomaduste parandamiseks, on leitud võimalus laiendada liimitavate materjalide nomenklatuuri, on õnnestunud muuta liimvaikude eluiga ja ekspluatatsioonikindlust ja sealjuures on arvestatud ka kõige rangemaid sanitaarhügieenilisi nõudeid.

Minu töö on üheks osaks liimvaikudealase uurimistöö tsüklist, mis meie instituudi üldises teaduslikus uurimistöös on võtnud enda alla kaunis suure osa.

Kogu liimvaikudealane uurimistöö toimub rektor professor Agu Aarna juhendamisel.»

KAITSTAKSE DIPLOMIPROJEKTE

Ehitusteaduskonna tööstus- ja tsiviilehituse eriala diplomiprojektide avalik kaitsmine toimub ehituskorpuses Mustamäel alljärgnevalt:

26. juunil kell 12 A_3-218

Olev LANK — *«Projekteerida EKPKK trükikoja redaktsioonihoone konstruktsioon»,*

Ülo TAKKER — *«Projekteerida pingebetoonist koorikkattega kraanadeta tööstushoone kandekonstruktsioonid postide sammuga 12×36 m»,*

Jüri VALDRE — *«Ettepingutatud terastala pingete ja deformatsioonide uurimine»,*

Eva TÕNISSOO — *«Projekteerida 9-korruselise suurpaneelelamu konstruktsioonid»,*

Hele-Mall POSTI — *«Projekteerida Moskva Polzunovi nim. Projekteerimise ja Uurimise Instituudi tootmishoone raudbetoonkarkass».*

Aime KAEVATS — *«Projekteerida 5-korruselise ruumilistest elementidest elamu konstruktsioonid»,*

Silvi TUISK — *«Projekteerida tehase «Ilmarine» 9-korruselise insener-laboratooriumikorpuse raudbetoonkarkass»,*

Evi SÄRG — *«Projekteerida raudbetoonist konoidkoorikkate tööstushoonele»,*

Murat SARÕJEV — *«Koostada Tartu ehitatava Füüsika Instituudi hoone konstruktiivse osa projekt»,*

Jüri BOJARIN — *«Eelpingestatud diafragmadega plastmassist konoidkooriku mudeli eksperimentaalne uurimine»,*

Eduard SEPP — *«Projekteerida Tartu Autobussipargi garaažtöökoda»,*

Aarne SUVI — *«Projekteerida Tallinna ehitatava 22-korruselise hotelli «Inturist» kandekarkass».*

27. juunil kell 12 A -218.

Ülo LAINSALU — *«TPI Kohtla-Järve õppekorpuse ehitustööde projekt»,*

Jüri KAPPET — *«ETKVL õppe- ja tootmishoone ehitustööde projekt».*

Urvi ŽEKUL — *«Narva veepuhastusjaama rekonstruktsiooni ehitustööde projekt»,*

Viktor LIDMETS — *«Tartu Autobussijaama ja Jõesuudama ehitustööde projekt»*

Arseni KOROBANOV — *«Aseri Keraamikatehase rekonstrueerimistööde projekt».*

Raimu ANSUMÄE — *«Mustamäe V mirorajooni ehitustööde projekt»,*

Vaino ROOD — *«Võru Juustutööstuse ehitustööde projekt võrkgraafiku alusel»,*

Hennu SOKK — *«Paide Rajooni Mehhaniseeritud Ehituskolonni nr. 2 organiseerimise projekt»,*

Arvo KALK — *«Tallinna Kalinini Rajooni katlamaja laiendustööde projekt»,*

Tiit KALME — *«Tallinna Kanalisatsiooni peapumbamaja ehitustööde projekt»,*

Siim LUKS — *«Tallinna Soojus-Elektrijaama rekonstrueerimistööde projekt».*

28. juunil kell 12 A -218

Mati KRIIVEL — *«Projekteerida TPI üliskondlikus korras ehitatava kohvik-klubi konstruktsioonid»,*

Niina SAHHAROVA — *«Projekteerida toetatud ääreliikmega raudbetoon-konoidkoorikust kattekonstruktsioon»,*

Eha KÕIVUMÄGI — *«Projekteerida Mustamäele veetornvaatetorn ca 1200 m³ mahutavusega»,*

Reet PÄEVA — *«Projekteerida suusahüppetrampliin alumiiniumkonstruktsioonides»,*

Jüri KUDRJAŠOV — *«Koostada Tallinna Polütehnilise Instituudi spordihoone projekt»,*

Konstantin ABOLKALN — *«Koostada ENSV metallkonstruktsioonide tehase projekt»,*

Enno KIVI — *«Silindrilise raudbetoonkooriku töötamise eksperimentaalne uurimine»,*

Endel NURM — *«Silindrilise raudbetoonkooriku töötamise eksperimentaalne uurimine»,*

Edgar SALIN — *«Projekteerida pingebetoonkattega laohoone kandekonstruktsioonid»,*

Vassili MALAŠTŠUK — *«Projekteerida lendtuha väljaandmise kompleks Balti soojuselektrijaama juurde».*

27. juunil kell 10 kaitsevad Tallinna Taksopargis oma diplomiprojekte järgmised autotranspordi eriala diplomandid:

Georg BADENDICK — *«Sõiduautode puhastamise ja pesemise seade koos poleerimise võimalusega»,*

Jüri SUURSOO — *«Reisijatevedude tsentraalne dispetšerteenistus Tallinnas»,*

Enn PARELO — *«Autode remondi tehnoloogia agregaat jaoskonna meetodil Autobaasis nr. 7»,*

Tiiu PARELO — *«Autovedude organiseerimine Pärnu raudteejaamas»,*

Ülo-Manivald KÄI — *«Autovedude organiseerimine Autobaasis nr. 19»,*

Endel RAIDMAA — *«Autode tehnilise teenindamise ja remondi tehnoloogia Autobaasis nr 6»,*

Lembit KASE — *«Tehniline teenindamine Tallinna linnaliinide Autobussipargis»,*

Toivo PIIGLI — *«Optimaalne teenendamise piirkond Tallinna autobussiparkide vahel»,*

Heino REINDLA — *«Maaliinide autobussipark Tallinnas»,*

Väino TAIIK — *«Autobensiinide ja diiselkütuse väljavedu Tallinna Naftabaasist»,*

Uno RANNALA — *«Tartu Keemia-Masinaehituse Tehnikumi ehitustööde projekt».*

mõne reaga.....

Mississipi osariigis elunev Bill Dodge sai käsu ilmuda keelatud täringumängust osavõtmise pärast Serattoni šerifi jutule.

«Kas Teil on mõni täring taskus?» küsis piirkonna kõrgeim riigivalitsuse ametnik.

«Kaks tükki,» vastas Bill.

«Well, visake siis mõlemaga!»

Bill viskas ühega viis ja teisega kolm.

«Kaheksaks päevaks vanglasse! Istung on lõppenud,» lausus šeriff ja lahkus oma ametiruumist.

* * *

Daytoni keegliklubi USA-s saatis kõigile oma liikmetele kutsekaardid, millele oli kirjutatud:

«Palume Teid võtta osa klubi järgmisest üldkoosolekust. Kaasa võtta vanad liikmekaardid ja mängukaaslased — daamid. Need kuuluvad ümbervahetamisele.»

TE JA INSENER

See oli 1954. aastal, kui üks silmapaistavamaid tehnilise esteetika (momendil kasutatava termini järgi) esindajaid belglane Van Doren kirjutas: «Tuleb aeg, kus mitte ükski kõrgema tehnikakooli lõpetanu ei pea end täisväärtuslikuks inseneriks ilma, kasvõi kunstilise konstrueerimise aluseid tundmata».

Selleks ajaks oli kunstilise konstrueerimise meetodite kasutamisel tööstustoodete ja teiste objektide projekteerimisel umbes 25-aastane «staaž».

Vaatamata sellele, et Nõukogude Liidus tehti märkimisväärseid töid samas valdkonnas juba kahekümnendail aastail, sai tehniline esteetika meie maal tõelise tunnustuse 1962. aastal, millal loodi Üleliiduline Tehnilise Esteetika Teadusliku Uurimise Instituut.

Mõningaid tundemärke tehnilise esteetika põhialuste kasutamisest, tõsi küll — kasutamise ja soovist kasutada piirimail, on märgata ka meie vabariigis. Kasutamissoovi ja tegeliku kasutamise vahel kõikumise üheks peapõhjuseks on vastava ettevalmistuse saanud spetsialistide põud ja seda nii inseneride, kunstnike kui ka teadlaste hulgas.

Spetsialistide probleem on üleliiduline probleem ja see lahendatakse ka meie suurel kodumaal võrdse tähelepanu osutamisega nii kunstiinstituutides kui ka kõrgemates tehnilistes õppeasutustes.

On täiesti tõenäoline, et meie instituudis tuleb järgmisest õppeaastast alates uue õppeainena juurde «Tehnilise esteetika alused». Võimalik, et teoreetilise teadusharu, s. o. tehnilise esteetika asemel nimetatakse kursust «Kunstilise konstrueerimise alusteks», s. t. tehnilise esteetika rakendusmeetodiks. Selge on aga see, et meie vabariigis tuleb teha tõsiseid jõupingutusi, et leevendada spetsialistide põuda ja vältida teistest liiduvabariikidest (Läti, Leedu, Gruusia jt.) suuremat mahajäämust kui praegu esineb. Selleks on üks tee insenertehniliste spetsialistide tutvustamisel tehnilise esteetika põhimõtetega.

Teadusharu tutvustamiseks vast niipalju. Tehniline esteetika käsitleb tehnikailma esteetikaprobleeme, esemete otstarbekuse, tehnoloogilisuse, tootmise ühiskondliku õigustatuse, psühhofüsioloogilisi jne. küsimusi kompleksselt, s. t. arvestades kõiki komponente projekteerimise staadiumis. Üldisemalt — tehniline esteetika on «design» *) teooria. Tehniline esteetika ühendab tehnika, majandusteaduse, filosoofia, esteetika, psühholoogia, füsioloogia, sotsioloogia jne. katse- ja teoreetilisi andmeid tööstuslikult valmistatavate ja sünteetilise keskkonna projekteerimiseks ja loomiseks.

Mitmetes Nõukogude Liidu kõrgemates (nii kunstilistes kui ka tehnilistes) õppeasutustes on tehnilise esteetika aluseid juba paar-kolm aastat õpetatud ja selle põhjal võib öelda järgmist.

Uue teadusharu tutvustamiseks ette nähtud loengutundide arv on äärmiselt vähene ja praktiliste tööde läbiviimiseks vajalikest materiaalsetest vahenditest (vastavad ruumid, plastiliin, kips, õppefilmid jne.) tuntakse suurt puudust. Paljudes Moskva ja Leningradi õppeasutustes käib töö suurel määral entusiasmi varal. Loengud toimuvad veel väga väheste erialade üliõpilastele, peamiselt masina- ja aparaadiehitajaile, ka on väga vähe tehnilise esteetika probleemide uurimisele kaasa haaratud ÜTÜ liikmed, rääkimata naaberharude teadlastest.

Tehnilise esteetika printsiipide kasutuspiirid on tegelikult väga laiad. Nii ütleb Ameerika üks vanemaid selle ala esindajaid Walter D. Teague, et tehnilise esteetika spetsialist projekteerib «kõik — alates tikust kuni linnani». Sama laia ringi pakub ka teine ameeriklane Otto Kohler — «vedurist kuni kirjaklambrini».

Kui arvestada veel nõukogude teadlaste samalaadseid arvamusi, siis on selge, et meie instituudis vist ei olegi eriala, kus ei oleks vaja tunda piisavalt TE aluseid.

Selleks aga, et vältida instituutides esinenud raskusi, on uue teadusharu õpetamiseks vaja luua võimalikult optimaalsed tingimused (tehnilise esteetika kabinet õppejõududele, laboratoorium üliõpilastele praktiliste tööde läbiviimiseks ja ÜTÜ liikmetele teaduslikeks eksperimentideks jne.) Arvatavasti ei ole võimalik kõiki neid soove rahuldada mitte kohe, vaid esmalt osaliselt. Ka on vajalik, et kõigi konstruktiivse ja organisatsioonilise kallakuga kursuse- ja diplomprojektide juhendamisel ja kaitsmisel on arvestatav sõnaõigus tehnilise esteetika spetsialistil.

On tõenäoline, et tehnilise esteetika aluste õpetamisega instituudis algab uus periood ka meie vabariigi tööstuses, sest eesmärk on ju ühine — nõukogude tooted olgu kvaliteedi sünonüümiks.

E. VATTER

*) Terminile «design» ei ole seni korrektset ega ammendavat eesti- ega ka venekeelset vastet leitud.

ÜLIÕPILASED, VEETKE SUVEPUHKUS KLOOGAL!

Igal aastal langeb Klooga spordibaasis puhkehooaja kõrgpunkti algus juulikuu esimestele päevadele. Paljud üliõpilased, spordisektsioonide liikmed või komsomoliaktivistid on siin leidnud toreda võimaluse puhkuse veetmiseks Klooga mändide all ja enda karastamiseks Klooga kristallpuhtas merevees.

Tänavu on spordibaas varustatud uue spordiinventariga. Korrastatud on korv- ja võrkpalli ning tenniseväljak. Uus katusealune võimaldab mängida lauatennist kahel laual ja võtta osa teistest lauamängudest. Laagri vahetuste ajal organiseeritakse huvitavat õppe-sportlikku tööd.

Toitlustamise eest hoolitsevad instituudi ühiskondliku toitlustamise eriala üliõpilased, kelle poolt koostatud menüüga jäid eelmisel aastal kõik puhkajad rahule. Tuusiku hind on üliõpilastele 24 päeva eest 14.70 rubla. Enamikul juhtudel muretsetakse 12-päevased tuusikud, mille hind on 7.35 rubla.

Puhkelaagrisse registreerimine kestab TPI Spordiklubis kuni 30. juunini. Esimese vahetuse algus on 6. juulil. Kasutage võimalusi puhkuse toredaks veetmiseks instituudi spordibaasis Kloogal!

A. J.

ÜHES MAJAMUUSEUMIS KAUNASES

Kindlasti kavatsed Sa eeloleval suvel rohkesti rännata ja reisida. Igas linnas on palju huvitavat.

Kui oled Kaunases, soovitab igaüks Sul külastada peale keskaegse jahimeeste kõrtsi veel Viraažide ja Riiklikku Kunstimuuseumi. Kuid vähestelt kuuled, et otse Kunstimuuseumi vastas asub veel tema filiaal.

See on professor A. Žmuidzinavičiuse majamuuseum. Siin asub kaks ekspositsiooni. Esimesel korrusel on kunstniku maalide galerii. Teise ekspositsiooni moodustavad aga kaksteist kuraditosinat kuradeid. Just nimelt vanakurjad ise. Neid on küll puust, metallist, kivist ja paberist. Kõige väiksemat näeb ainult läbi mikroskoobi.

Nimelt tegeles tuntud Leedu kunstnik peale maalimise ka veel kollektsionäärina. Ta kogus igasuguseid kuradite kujukesi. Kollektsioon on haruldane. Esindatud paljude maade sarvikud. Huvitav on näha, kuivõrd mitmekesiselt kujutavad seda kõige halva ja kurja sümbolit erinevad autorid Euroopast, Aasiast, Aafrikast ja väikesest Eestist.

Veendume, et ega kurat alati olegi pahatahtlik ja kuri. Näeme kuradit muusikuna ja joodikuna, armununa ja pattu kahetsevana.

Nii, et tudeng, astu kindlasti sisse. Vanatühjasid karta pole mõtet ja pealegi on Sinu kõrval giid, kes on tõeline oma ala meister ja iga kujukese juures kuuled temalt huvitava legendi või muinasjutu. Kui jõuate kahekesi vitriini juurde, kus kükitab sarvik, kes kunagi elas meie vabariigis, ütleb giid:

«А этот Ваш эстонский «курат»...»

H. LENK

SIIT ja SEAL

Prantsumaa rekordjooksja ja euroopameister Michel Jazy avaldas raamatu pealkirja all «Minu võidud, minu kaotused, minu elu». Kogu selle loo juures on Michel paljudest teistest spordimeestest ausam ja avameelsem. Ta teatas, et ei pannud raamaturidu kirja mitte ise. Seda tegi Guy Gagerce tema jutustuse põhjal.

* * *

Kolm päeva murdis Läänesaksamaa kreisi Mühldorfi politsei pead mõistatuse üle — kes oli see tegelane, kes mõne tunni jooksul alarmeeris kuus tuletõrjekomandot. Kui pritsimehed kiiresti «õnnetuspaigale» sõitsid, polnud seal tulest ja suitsust lõhnagi näha ega kuulda. Siis ilmus politseijaoskonda kümneaastane poiss ja teatas päris julgelt, et tema olevatki see süüdlane.

«Miks sa nii tegid?» küsisid politseinikud.

«Tahtsin näha, kuidas autod õige kiiresti läbi linna sõidavad. Sõiduautod liiguvad väga aeglaselt ja see ei ole sugugi põnev.»

* * *

Üks Poola laevaühing seisab omapärase mure ees. Varsti sõidab merele tema uus laev, mis kannab nime «Warszawa». Ühingu kodulinnas tehti nimelt otsus, et laeva meeskonda peavad kuuluma ainult Poola pealinnas elunevad isikud ja pealegi heade paberitega.

* * *

Õppejõud küsib keemia eksamil:

«Mis juhtub kullatükiga, kui ta seisab, ütleme... aknalaual?»

«Ta lihtsalt kaob ära!»

* * *

Keegi Baieri mägiküla elanik kohtas koduteel oma sõpra. Viimasel oli kaenlas kraaksuv ronk. Mees oli linnu eest maksnud päris kõva raha.

«Miks sa ostsid selle linnu? Ta pole kuigi ilus ja laul pole ka just meeldiv.»

Sõber vastas:

«Mina ei usu igasuguseid kuulujutte. Tahan ise veenduda, mis on õige ja mis on vale. Räägitakse, et ronk elab kolmsada aastat vanaks. Tahan näha, kas see on nii või mitte.»

Tulevane ehitaja oma prakti kumis.

Üliõpilastööde konkurss

Eesti NSV Kõrgema ja Keskerihariduse Komitee otsustas korraldada Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni 50. aastapäeva tähistamiseks üliõpilaste teaduslike tööde vabariikliku konkursi.

Võistlusest võivad osa võtta kõigi Eesti kõrgemate koolide üliõpilased õppevormile vaatamata. Esitada saab töid, mis on valminud 1966/67. õppeaastal ja on sisuliselt teaduslikud uurimused, projektid, originaalsed (teoreetilised või loomingulised) tööd ühiskonna- või humanitaarteaduste kui ka kunsti alalt.

Paremate tööde autoreile on ette nähtud 17 esimest preemiat (à 50 rubla), 32 teist (à 35 rubla) ja 23 kolmandat preemiat (à 25 rubla) ning 44 diplomit.

I—III kursuse üliõpilased võivad võistlusele saata ka referatiivset laadi töid. Paremate tööde autoritele on 17 preemiat ja 17 diplomit.

Sammud vastuvõtukomisjoni

Peahoone ühe ruumi uksel seisab nädalaid silt — «Vastuvõtukomisjon.»

Aprillikuust alates võetakse seal vastu avaldusi ja dokumente nendelt, kes soovivad meie instituudis omandada mõnda eriala kaugõppe teel. Nüüd on komisjonil tegemist tublisti rohkem. Tema jutule tulevad noored, kes said küpsustunnistuse kätte alles mõned päevad tagasi ja tahavad õpinguid alustada päevases osakonnas või õhtuses teaduskonnas. Millise teaduskonna kasuks on märgata suuremat huvi? Seni elektrotehnika kasuks. Kuid see on alles algus. Varsti võib pilt palju muutuda.

Vastuvõtukomisjon töötab kella 9—14-ni (väljaarvatud pühapäev ja esmaspäev).

AMETIÜHINGU-KOMITEE TEATAB

Avaldused tuusikute saamiseks 1967. a. IV kvartaliks (sanatooriumidesse ja puhkekodusse) palume esitada TPI a-ü komiteele hiljemalt 5. juuliks.

29. juunist kuni 15. juulini esineb «Kalevi» Spordihallis Ungari tsirkus ja Saksa DV estraadikollektiivi kontserdid «Meloodialt Meloodiale» toimuvad sealsamas 8., 9. ja 10. juulil (algusega kell 19.30)

Pileteid mõlemale üritusele saab TPI a/ü komiteelt peahoones, II korrus, tuba 25 (tel. 742-51).

TULE TÖÖLE, TUDENG

TALLINNA PIIMATOODETE KOMBINAAT

vajab alaliselt ja suvehooajaks piimasaaduste väljaveole LAADIJAID-EKSPEDIITOREID töötasuga 150 rubla kuus (viiepäevane töönädal, töö kestvus kella 5 kuni 13) ja LAADIJAID-EKSPEDIITOREID (neljatunnilisse õhtusesse vahetusse, töö kestvus kella 15—19), töötasuga 50 rubla kuus.

Pöörduda kombinaadi kaadrite osakonna poole Pärnu mnt. 139-E — telef. 551-67.

* * *

Keila Metskond vajab tööjõudu (umbes 10 inimest) ehitustöödele Klooga randa. Tasu tükitöö alusel (teenimisvõimalused kuni 150 rubla kuus).

Informatsiooni saamiseks palume pöörduda ELKNÜ TPI komiteesse või Keila Metskonda, Aia t. 33.

Vastutava toimetaja aset.
V. VOLT

Орган парткома, ректората, комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института газета «Таллинский политехник»

Hind 2 kop.

Trükikoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk tn. 40/42.

MB-01371

Tellimise nr. 1805